

CAUZE

- Rivalitatea dintre marile puteri pentru reimpărțirea lumii (teritorii coloniale, dominație economică și politică).
- **Naționalismul** (tensiuni naționale, în special în Balcani).
- Militarismul (înarmări, competiție militară).
- Sistemul de alianțe politico-militare.
- Tensiunile existente în Balcani după războaiele balcanice (1912–1913).

PRIMUL RĂZBOI MONDIAL (1914–1918)

CONFLICT DE DIMENSIUNI GLOBALE
care a implicat marile puteri ale lumii și a dus la o profundă reorganizare politică a Europei și a lumii.

PRETEXTUL DECLANȘĂRII RĂZBOIULUI

- **28 iunie 1914** – asasinarea prințului moștenitor al Austro-Ungariei, Franz Ferdinand, la Sarajevo, de către Gavrilo Princip (membru al mișcării Tânăra Bosnie, sprijinit de rețele sârbe precum Măna Neagră).
- **28 iulie 1914** – Austro-Ungaria declară război Serbiei, iar în luna august marile puteri intră treptat în conflict.

SISTEMUL DE ALIANȚE

PUTERILE CENTRALE (Tripla Alianță) 1882

- Germania
- Austro-Ungaria
- Italia
(până în 1914, apoi de partea Antantei din 1915)

ANTANTA (Tripla Înțelegere) 1907

- Marea Britanie
- Franța
- Rusia
(se adaugă ulterior: Italia – 1915, Japonia – 1914, S.U.A. – 1917)

**RIVALITĂȚI
TENSIUNI
ÎNARMĂRI
CURSĂ COLONIALĂ**

ROMÂNIA ÎN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL

3 august 1914
(21 iulie stil vechi)

Consiliul de Coroană de la Sinaia – se decide neutralitatea României.

**27 septembrie/
10 octombrie 1914**

Moare regele Carol I. Regele Ferdinand declară că va domni ca un bun român.

27/28 august 1916
(14/15 august stil vechi)

România intră în război de partea Antantei, cu scopul întregirii teritoriului.

1916–1917

Inițial, armata română este înfrântă, 2/3 din teritoriu sunt ocupate. În 1917 – victoriile de la Mărăști, Mărășești și Oituz.

FRONTURI ȘI TEATRE DE RĂZBOI

- Frontul de Vest – Belgia și Franța (război de poziții).
- Frontul de Est – Prusia, Galiția, Rusia.
- Frontul italian – Alpi.
- Frontul balcanic – Serbia, România, Grecia.
- Frontul din Orientul Mijlociu – Imperiul Otoman.
- Fronturi coloniale – Africa, Asia.
- Războiul naval – Atlantic, Oceanul Pacific.

PRINCIPALELE ETAPE ALE RĂZBOIULUI

1914

- 4 august – Germania invadează Belgia (încălucând neutralitatea).
- Franța este atacată din nord-vest; oprită pe râul Marna.
- Anglia intră în război.
- Rusia atacă în Prusia Orientală, înfrântă la Tannenberg și la Lacurile Mazuriene.
- Serbia rezistă eroic.
- Japonia intră în război de partea Antantei (august 1914).

1915

- Frontul de vest – război de poziții.
- Pe frontul de est, rușii se retrag (~150 km, pierderi mari).
- Serbia este înfrântă (intervenția germanilor și bulgarilor).
- Italia intră în război de partea Antantei (23 mai 1915).
- Bulgaria intră de partea Puterilor Centrale (toamna 1915).

1916

- Februarie–decembrie – bătălia de la Verdun.
- Ofensiva anglo-franceză pe Somme.
- Ofensiva rusă este oprită (lipsa muniției).
- **27/28 august – România intră în război.**
- Contraofensiva Puterilor Centrale → ocuparea a 2/3 din teritoriul României (inclusiv Bucureștiul).

1917

- Aprilie – S.U.A. intră în război de partea Antantei.
- Germania declanșează războiul submarin total.
- Puterile Centrale au probleme economice tot mai mari.
- Victoriile românești de la **Mărăști, Mărășești și Oituz** (vara 1917).
- Dezorganizarea armatei ruse pe fondul revoluțiilor din Rusia.

1918

- 3 martie – Rusia bolșevică semnează pacea de la Brest-Litovsk cu Puterile Centrale.
- Antanta declanșează ofensiva generală pe frontul de vest.
- Înfrângerea Germaniei și a aliaților săi.
- **9 noiembrie** – abdică împăratul Wilhelm al II-lea; Germania devine republică.
- **11 noiembrie** – armistițiul; sfârșitul Primului Război Mondial.

CONSECINȚE

- Pierderi uriașe: peste 10 milioane de morți și ~22 milioane de răniți.
- Economii devastate, mii de localități distruse.
- Dispariția imperiilor Austro-Ungar și Otoman.
- Apariția unor state noi: Polonia, Cehoslovacia, Iugoslavia, Țările Baltice, Austria, Ungaria, Turcia.
- România devine **România Mare**.
- S.U.A. devine principala putere economică a lumii.
- Rusia devine Uniunea Sovietică (1922).

Orașul Ypres (Belgia) după război

SEMNIFICAȚIE ISTORICĂ

- Încheie epoca dominației europene absolute asupra lumii.
- Modifică profund harta politică a Europei.
- Contribuie la afirmarea principiului autodeterminării națiunilor.
- Pregătește terenul pentru noi tensiuni și pentru al Doilea Război Mondial.
- Marchează ascensiunea S.U.A. și declinul puterilor europene tradiționale.

